

МОТИВАЦІЯ ШКОЛЯРІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УМОВАХ НУШ

Постановка проблеми. Нова українська школа – це освітнє середовище, де діти отримують задоволення від процесу пізнання, можуть використовувати вивчений матеріал у конкретних умовах і ситуаціях. Метою НУШ є всебічний розвиток дитини, її нахилів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових особливостей. Вивчення іноземних мов сьогодні є необхідною умовою для успішної реалізації людини у житті. Знання іноземних мов – ключ до успіху в сучасному світі, де міжкультурне спілкування та обробка величезних обсягів інформації набуває все більшого значення. Європейський шлях розвитку українського суспільства ставить перед учителем іноземної мови нову мету – розширювати світогляд громадянина.

Мета дослідження. Іноземна мова набуває дедалі більшого поширення у світі, тому важливою проблемою для педагогічної теорії та практики залишається питання урізноманітнення освітнього процесу, активізації пізнавальної діяльності учнів, розширення сфери їх інтересів та формування позитивної мотивації до навчання у концепції Нової української школи. Мета роботи полягає у визначенні особливостей мотивації у шкільній освіті та у вивченні іноземної мови. Основне завдання вчителя – своєчасно спонукати школяра, підтримати мотивацію та зберегти її, тому що молодші школярі не мають об'єктивної природної потреби у вивченні іноземної мови.

Результати дослідження. В початковій школі школярі не мають природної потреби і необхідності користуватися мовою, що вивчається в комунікативних цілях. Потреба може виникнути тільки за умови такої організації навчальної діяльності, яка здатна викликати високу мотивацію. Вона повинна забезпечити зацікавленість та активність учнів як на уроці, так і зберегти її у позаурочний час [1]. Як показує практика, для розвитку індивідуальної позитивної мотивації в навчанні необхідно дотримуватись наступних умов. Перша умова – *новизна діяльності*. Варто використовувати нові навчально-методичні комплекси з абсолютно новим виглядом і типами завдань, з якими учні не стикалися раніше, стежити, щоб діяльність учнів на уроці і в позакласній роботі була цікавою і відповідала інтересам школярів. Діти люблять брати участь в дискусіях, рольових іграх, їм подобається розгадувати інтелектуальні завдання. Цікавим для дітей є використання карикатур на уроках, за допомогою яких вони можуть описувати малюнки, створювати діалоги, розвивати мовлення і тему бесід [2]. Друга умова – *наявність можливості для прояву самостійності*. Самостійна робота учнів викликає різні внутрішні переживання і тим самим сприяє розвитку у них позитивної мотивації в навчанні. Також позитивну мотивацію можна підняти за допомогою змагання. Тому варто проводити різні конкурси і змагання на основі теми, що вивчається. Важливо також розвивати і мотивацію колективних досягнень. Цього можна домогтися шляхом включення дітей в парну і групову роботу. Результат колективної діяльності залежить від готовності кожного члена колективу включити власні зусилля в досягнення

загальної мети.

Але що ж робити з тими учнями, які, незважаючи на всі старання вчителя, не прагнуть ні до яких досягнень. Існують чинники, завдяки яким невмотивований учень стане вмотивованим [4]:

I. Відтінки відчуттів.

Від того, як відчуває себе учень в певній ситуації, залежить об'єм зусиль, які він прикладає в своєму навчанні. Учні схильні вкласти найбільші зусилля в своє навчання в ті моменти, коли навчальна ситуація приємна та цікава для них. Негативні відчуття теж активізують учня, спонукають його до дій, а нейтральні не сприяють мотивації. Проте вони бувають корисні для ліквідації непродуктивної і неприємної ситуації, щоб потім, через якийсь час, повернутися до того ж матеріалу з приємнішим настроєм. Завдання вчителя полягає в тому, щоб визначити, які відчуття найбільш продуктивні для учнів – приємні, неприємні або нейтральні, які з них спонукають їх повніше мобілізувати свої сили на навчання.

II. Успіх.

Другий чинник, сприяючий зростанню мотивації учнів - це відчуття успіху. Щоб відчути себе успішним треба прикладати деякі зусилля. Чим частіше учні добивалися успіху у минулому, тим оптимістичніше вони чекають нових випробувань. Навіть якщо зростає ризик невдачі, учні, що пізнали смак успіху, все одно продовжують свої спроби. І навпаки, чим частіше вони терпіли невдачі у минулому, тим менше у них бажання знову ризикувати, оскільки прогноз невтішний – «у мене знову не вийде». І щоб захистити себе від нової невдачі, вони уникатимуть будь-яких спроб

Звідси витікає, що необхідно знизити так звану «планку в навчанні» для менш успішних учнів. Це не означає, що їм дозволено «обходитися мінімальним»; просто потрібно створити їм умови для подолання планки у навчанні, щоб вони могли готуватися до завоювання нових висот. На практиці це означає, що всі учні повинні переживати почуття подолання, радіти успіху.

Також для стимуляції навчання є кілька корисних порад [3]:

Спірайтесь на бажання дитини. Важливе не те, чого бажаємо ми самі, а те, чого хоче учень. Він не винний у своїх бажаннях. Завдання педагога — змінити напрямок його прагнень, якщо вони не збігаються з педагогічними цілями.

Використовуйте ідентифікацію. Примушуйте своїх учнів чогось палко забажати. Головне — «щоб бажання виникли», а ви змогли б їх використати.

Враховуйте інтереси й нахили. Говоріть про те, що цікавить ваших учнів, точніше, з цього починайте, Намагайтесь обернути «побічні» інтереси дитини на свою користь. У важких випадках ідіть від яскравої форми до змісту, від емоцій до логіки.

Використовуйте наміри. Пам'ятайте: намір виникає на основі потреби. Знаходьте можливість допомогти учням у здійсненні їх намірів.

Заохочуйте бажання досягти визнання. Багато дітей вчиться не тільки заради знань, а й заради престижу. Не слід нехтувати цим бажанням.

Шукайте чесноти, схвалюйте успіхи, давайте дитині шанси. Пам'ятайте, що завжди краще хвалити, ніж критикувати. Авансуйте найменші позитивні зрушення. Безпрограшний стимул — «Я вірю, що ти зможеш!»

Зробіть діяльність привабливою. Використовуйте зовнішньо привабливі й цікаві форми роботи, оформлення результатів, кінцевої оцінки діяльності.

Іноді просто говоріть «Треба!». Але цьому заклику завжди надавайте особистісної спрямованості — «Це потрібно зробити! Ти ж вольова людина!».

Використовуйте ситуацію. Різні життєві ситуації, що виникли випадково, потрібно помітити й миттєво використати як стимул.

Висновки. Для формування мотивації навчання іноземної мови на початковому етапі в школі необхідно постійно підтримувати інтерес учнів до вивчення предмета, оскільки пізнавальний інтерес – це стимул, який сприяє підвищенню активності, удосконаленню вмінь і навичок учнів. У процесі формування мотивації навчити слід враховувати вікові особливості школярів, а також те, які завдання мотивації підходять до того чи іншого віку. Лише на основі цього доцільно вибирати різноманітні форми та методи сучасного навчання, що дає змогу практично збільшити кількість розмовної практики, є цікавим для учнів, допомагає засвоїти матеріал та використати його у подальших заняттях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Савченко О. Початкова освіта в контексті ідей Нової української школи. *Рідна школа*. 2018. № 1-2. С. 3-7.

2. Blyznyuk, L. Karikaturen im Deutschunterricht. *Германістика в транскультурному вимірі: теорія та практика* = Germanistik in transkulturellen Raumen: Theorie und Praxis: матеріали XXVII Міжнар. наук.-практ. конф. Асоціації українських германістів (25–26 вересня 2020 р.). / редкол.: А.Й. Паславська (голова) [та ін.]. С. 34-36

3. Формування мотивації до шкільного навчання в учнів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ryabushky.lbd-osv.gov.ua/informaciya-dlya-vchiteliv-21-22-04-10-02-2020/>

4. Формування позитивної мотивації на уроках англійської мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/LJd8qzv>.